

Č. j.: MPSV-2026/14744

Žádost o poskytnutí informace dle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím – paušální náhrada - manželka prezidenta

Dotaz ze dne 19. 1. 2026

Ministerstvo práce a sociálních věcí (dále jen „MPSV“) od Vás dne 19. 1. 2026 obdrželo žádost podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZSPI“), ve které žádáte odpovědět na níže položené otázky. Žádost byla adresována podatelna@hrad.cz a v kopii byla zaslána nejen na el. podatelnu MPSV, ale také na el. adresu podatelna@mfcz.cz.

V žádosti požadujete odpovědět na tyto otázky:

1. Právní titul

Uveďte: konkrétní zákonné ustanovení (číslo zákona, paragraf, odstavec), na jehož základě je poskytována paušální náhrada výdajů manželce prezidenta republiky, datum účinnosti tohoto ustanovení.

2. Povaha plnění

Sdělte: zda je paušální náhrada považována za a) příjem, b) náhradu výdajů, c) jiný typ veřejného plnění, jak je toto plnění právně kvalifikováno z hlediska daňového a pojistného práva.

3. Výše a periodičita

Uveďte: konkrétní měsíční částku, která je vyplácena nebo může být vyplácena, zda je plnění automatické, nebo podmíněné žádostí či schválením.

4. Kontrola a odpovědnost

Sdělte: jaký orgán kontroluje oprávněnost čerpání této paušální náhrady, zda je příjemce povinna dokládat účelové využití prostředků, jaký právní režim se uplatní při zneužití nebo neoprávněném čerpání.

5. Veřejná funkce

Sdělte: zda je manželka prezidenta republiky považována za a) osobu vykonávající veřejnou funkci, b) osobu v pracovněprávním nebo služebním vztahu ke státu, pokud ano, na základě jakého konkrétního právního aktu.

6. Zdravotní a sociální pojištění

Uveďte: zda je v souvislosti s touto paušální náhradou hrazeno zdravotní a/nebo sociální pojištění z veřejných prostředků, a na základě jakého konkrétního zákonného ustanovení.

K Vašemu podání sdělujeme:

Nejprve je třeba upozornit na to, že na to, že podle § 3 odst. 3 ZSPI, se *informací pro účely tohoto zákona rozumí jakýkoliv obsah nebo jeho část v jakékoliv podobě, zaznamenaný na jakémkoliv nosiči, zejména obsah písemného záznamu na listině, záznamu uloženého v elektronické podobě nebo záznamu zvukového, obrazového*

nebo audiovizuálního. Dle § 2 odst. 4 ZSPI se povinnost poskytovat informace netýká dotazů na názory, budoucí rozhodnutí a vytváření nových informací.

MPSV má za to, že veškeré Vaše dotazy buď přímo vyžadují odkaz na účinnou právní úpravu, nebo požadujete výklad právních norem. Vaše dotazy také částečně spadají do působnosti Ministerstva financí (povaha plnění z hlediska daňové povinnosti, kontrola) a Ministerstva zdravotnictví (zdravotní pojištění). Vzhledem k tomu, že jste žádost adresovala MPSV pouze v kopii, MPSV se k ní vyjadřuje pouze v rámci své působnosti (tzn. otázky, které jsou v působnosti jiných povinných subjektů viz výše v souladu s § 14 odst. 5 písm. c) ZSPI neodkládá).

Institut víceúčelové paušální náhrady manžela nebo partnera prezidenta republiky je upraven zákonem č. 236/1995 Sb., o platu a dalších náležitostech spojených s výkonem funkce představitelů státní moci a některých státních orgánů a soudců a poslanců Evropského parlamentu, ve znění pozdějších předpisů; jeho věcné vymezení je obsaženo v § 15 odst. 2 tohoto zákona. MPSV poskytuje tuto informaci nad rámec svých povinností plynoucích ze ZSPI; pokud jde o účinnost, číslo příslušné novely a další legislativně-procesní aspekty, odkazujeme na veřejně přístupnou Sbírku zákonů a mezinárodních smluv [Hlavní stránka - e-Sbírka](#), kterou spravuje ministerstvo vnitra.

Pokud jde o charakter plnění, i ten je v zákoně uveden; jedná se o paušální náhradu výdajů, která není vázána na konkrétní účel, ale poskytuje se manželů nebo partnerů prezidenta republiky, který vykonává protokolární povinnosti a veřejnou činnost. Výše náhrady činí 100 % platové základny pro představitele, přičemž příslušná výše platové základny představitelů od 1. ledna 2026 je uvedena ve sdělení č. 549/2025 Sb., o vyhlášení výše platové základny pro určení platu a některých náhrad výdajů představitelů podle zákona č. 236/1995 Sb., o platu a dalších náležitostech spojených s výkonem funkce představitelů státní moci a některých státních orgánů a soudců a poslanců Evropského parlamentu, ve znění pozdějších předpisů. I tato informace je ve formě citovaného sdělení obsažena ve Sbírce zákonů a mezinárodních smluv.

Vzhledem k tomu, že náhrada je víceúčelová a okruh možných účelů není zákonem specifikován, není důvod její využití dokládat; podobně, jako v případě jiných forem paušálních náhrad (například stravné nebo kapesné vyplácené zaměstnancům na pracovních cestách). Náhrada se poskytuje automaticky, pokud manžel nebo partner prezidenta republiky plní protokolární povinnosti a vykonává veřejnou činnost. Pokud je náhrada vyplácena, sníží se náhrada prezidenta republiky o stejnou částku (i to vyplývá z citovaného zákona).

Ve věci pojistného na sociálním pojištění (částečně otázka č. 2 a otázka č. 6) - Podle § 105 odst. 2 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů je pojištění (důchodového) účastna též manželka prezidenta republiky; to platí obdobně i pro manžela prezidentky republiky. Doba účasti na pojištění podle věty první se považuje za náhradní dobu pojištění a za vyloučenou dobu podle § 16 odst.

4 (doba, po kterou osoba působí v roli manželky/manžela/partnerky/partnera prezidenta/prezidentky republiky, se hodnotí jako náhradní doba pojištění a z rozhodného období pro zjišťování příjmů pro stanovení osobního vyměřovacího základu se vylučuje. Částky víceúčelové náhrady tedy do výpočtu procentní výměry důchodu nevstupují).

To tedy znamená, že pojistné na důchodové pojištění se z víceúčelové náhrady neplatí, stejně jako tomu je u všech ostatních náhradních dob pojištění, za které se pojistné neplatí, a přesto jsou započítávány při splnění podmínek stanovených zákonem o důchodovém pojištění do doby pojištění a pro účely stanovení osobního vyměřovacího základu jsou z rozhodného období vylučovány.

Pro bližší odůvodnění odkazujeme na <https://www.psp.cz/sqw/historie.sqw?o=9&T=696>, Pozměňovací návrh č. 5067 poslance Kaňkovského.

S pozdravem